

26.1.2026

Työ- ja elinkeinoministeriö

VN/4271/2025

LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESIITYKSEKSI LAIKSI KIRJANPITO-LAIN, KAUPPAREKISTERILAIN JA TILINTARKASTUSLAIN MUUTTAMISESTA (TILINPÄÄTÖSRAPORTOINNIN DIGITALISOINTI)

Kaupan liitto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto otsikkoaiheeseen liittyen ja lausuu seuraavaa:

Esitysluonnoksen myötä tilinpäätös ja toimintakertomus laadittaisiin ja ilmoitettaisiin rekisteröitäväksi digitaalisessa muodossa, jos kirjanpitovelvollinen on rekisteröity osakeyhtiönä tai se on avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö, jonka kaikki (vastuunalaiset) yhtiömiehet ovat osakeyhtiöitä. Myös tilinpäätösmerkintä ja tilintarkastuskertomus laadittaisiin digitaalisesti. Ehdotuksella pantaisiin täytäntöön tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimiseen ja julkistamiseen liittyviltä osin yhtiöoikeusdirektiivi siihen äskettäin tehtyine muutoksineen.

Soveltamisala

Kaupan liitto pitää perusteltua, että osuuskunnat, asunto-osakeyhtiöt ja yhdistykset jäävät esitettyjen pakottavien uudistusten ulkopuolelle.

Sivuliikkeitä koskeva esitetty menettely saattaa käytännössä aiheuttaa kaksinkertaista raportointia tilanteissa, joissa pääliikkeen tilinpäätös on jo laadittu digitaalisessa muodossa. Tästä syystä ehdotamme, että sääntelyä täydennetään siten, että pääliikkeen digitaalinen tilinpäätös voidaan katsoa riittäväksi myös sivuliikkeelle asetetun raportointivelvoitteen näkökulmasta. Kyseinen täsmennys kevennäisi yritysten hallinnollista taakkaa ilman, että sääntelyn tavoitteet vaarantuvat.

Tekniset muodot ja ratkaisut

Kaupan liitto pitää tärkeänä, että digitaalisen tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen esittämiseksi valittu tekninen ratkaisu on teknologianeutraali ja että se ei aseta esteitä tulevaisuuden ratkaisuille, joita voi tulla esim. tekoälyn myötä käyttöön.

Lisäksi käytännön toteutuksessa on varmistettava, että allekirjoitusprosessi on sujuva ja yhdenmukainen. Yritysten ja tilintarkastajien tulee voida käyttää yhtä allekirjoitusalustaa, jotta vältetään rinnakkaiset prosessit ja ylimääräiset kustannukset.

Yhden luukun periaate

Kaupan liitto huomauttaa, että esitykseen sisältyy yhden luukun periaatteen vastainen aikatauluongelma. Veroilmoitus on nimittäin toimitettava Verohallinnolle neljä kuukautta tilinpäätöksen päättymisen jälkeen, joka siis on aikaisemmin kuin tilinpäätöksen rekisteröinti. Näin ollen yhden luukun periaate toimii ainoastaan silloin, kun tilinpäätös on vahvistettu veroilmoituksen ilmoittamisen määräajassa. Tietojen erikseen antamista sekä Verohallinnolle että PRH:lle on vältettävä, koska tämä lisää yritysten hallinnollista taakkaa. Kaupan liitto pitää yritysten kannalta kohtuuttomana, jos lainsäädäntöön jätetään mahdollisuus sanktoida tilinpäätöksen ilmoittamisen myöhästymisen sekä kaupparekisterilain että verolainsäädännön nojalla.

Toisekseen digitaalisen tilinpäätöksen laatimisprosessi vaikuttaa raskaalta siihen nähden, että EU-sääntelyn takia yhtiöt ovat velvollisia ilmoittamaan vain muutamia tietoja (EUID, työntekijöiden keskimääräinen lukumäärä ja konsernitiedot). Olisikin tarpeen harkita, olisiko tulevaisuudessa mahdollista ilmoittaa EU-sääntelyn vaatimat tiedot veroilmoituksen yhteydessä, jolloin ainakin pienimmät yhtiöt voisi vapauttaa kokonaan tilinpäätöksen laatimisesta digitaalisessa muodossa. Tämän keventäisi osaltaan näiden yritysten hallinnollista taakkaa.

Muunninpalvelu

Kaupan liitto pitää muunninpalvelua tärkeänä keinona varmistaa, että pienimmät yritykset voivat siirtyä digitaaliseen raportointiin kohtuullisin kustannuksin. Palvelun rajaaminen enintään 100 000 euron liikevaihdon kerryttäneille yrityksille on kuitenkin liian matala ottaen huomioon mikro- ja pienyritysvaltaisen yrityskentän. Kaupan liitto esittää liikevaihtorajan korotusta esimerkiksi 300 000–500 000 euroon. Tämä tukisi uudistuksen tavoitteita ilman, että pienimmille yrityksille syntyy kohtuutonta rasitetta.

Voimaantulo

Esitysluonnoksen sisältämien muutosten on tarkoitus tulla voimaan portaittain vuosien 2027-2029 aikana. Voimaantulon lykkäämistä direktiivin sallimissa puitteissa olisi tarpeen harkita, jotta valmistelu-aika sekä viranomaisilla että elinkeinoelämällä olisi riittävä. Liian tiukka aikataulu sitoo yritysten resursseja ja johtaa hallinnollisen taakan, sekä kustannusten nousuun.

Kunnioitavasti

KAUPAN LIITTO

Kari Luoto
toimitusjohtaja

Toni Jääskeläinen
johtava asiantuntija